بسم الله الرحمن الرحيم

ޑްރަގް ކޯޓު

މާލެ،

ދިވެހިރާއްޖެ.

ޤަޟިއްޔާގެ ފުރަތަމަ ޙުކުމުގެ ޚުލާޞާ

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 449/DC/2024
- ޤަޟިއްޔާގެ ބާވަތް: ކަނަބިސް ބޭނުންކުރުން
- ދައުވާކުރާފަރާތް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
- ދައުވާގެ ނަންބަރު: 945/2024/dc/414
- ދައުވާލިބޭފަރާތް
  - ނަން: އަހްމަދު މިއުވާން މުޙައްމަދު (މިއުވާން)
  - އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: A325774
  - ދާއިމީ އެޑްރެސް: ރ. ދުވާފަރު / ސޯމަންވިލާ
  - މިހާރު އުޅޭ އެޑްރެސް: ރ. ދުވާފަރު / ސޯމަންވިލާ
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް: 28 އޮގަސްޓް 2024
- ނިމުނު ތާރީޚް: 27 އޮކްޓޫބަރު 2024

ދައުވާގެ ޚުލާޞާ:

މިއީ ރ. ދުވާފަރު / ސަމަންދިލާ އަބްދުލް މިއުވާން ދުރައްމަދު، 02 ޖުލައި 2024 ދުވަހުގެ 20:20 އެހައިކަންހާއިރު، މިނާ އިތުރު މީހަކާ ގުޅިގެން މަސްތުވާތަކެތި ވިޔަފާރިކުރާކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވުނު މައްސަލާގައި، މިނާ ދިރިއުޅޭ ރ.ދުވާފަރު، ސަމަންދިލާ ގޭގެތެރެއިން ހުއްޓުވައި މިނާ ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެންގޮސް، މައްސަލައިގެ ތަޙުޤީޤުގައި ފުލުހުން މިނާގެ ސުވާލުކުރުމުން، މިނާއަކީ މަސްތުވާތަކެތި ބޭނުންކުރާ މީހެއް ކަމަށާއި، މަސްތުވުމަށް ބޭނުންކުރަނީ ކަނަބިސް ކަމަށް ބުނެ، ކަނަބިސް ބޭނުންކުރާ ކަމަށް އިޢުތިރާފު ވެފައިވާތީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2011 (މަސްތުވާތަކެއްޗާ ބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 115 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ހަވާލާދީ އެ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން، ދައުލަތުގެ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން އަބްދުލް މިއުވާން ދުރައްމަދުގެ މައްޗަށް ކަނޑައަޅާ ކަނަބިސް ބޭނުންކުރުމުގެ ކުށުގެ ދައުވާއެކެވެ.

ޝަރީޢަތުކުރެވުނު ނުކުތާތައް:

- **އިބްތިދާއީ މަރުޙަލާ:**

1. މި ދައުވާ ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމާ ގުޅިގެން 2024 ސެޕްޓެމްބަރު 08 ވަނަ ދުވަހު ބޭއްވުނު އިބްތިދާއީ ބައްދަލުވުމުގައި އިންޑިކޭޓިވް އެސެސްމަންޓް ހެދުމަށާއި، ޑްރަގް ކޯޓުން ކަނޑައަޅާ ފަރާވާގެ ޕްރޮގްރާމުގައި ބައިވެރިވެ، އެ ޕްރޮގްރާމް ފުރިހަމަ ކުރުމަށް ބޭނުންވާ ކަމަށް އަބްދުލް މިއުވާން ދުރައްމަދުގެ ފަރާތުން އެއްބަސްވެފައިވާތީ، ޝަރީޢަތާއެކު މިނާ ދޭހަކުރުމުގައި ބަހައްޓަން ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2011 (މަސްތުވާތަކެއްޗާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 63 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގެ 2 ވަނަ މާއްދާ ރިޢާޔަތްކޮށް، މިނާގެ އިންޑިކޭޓިވް އެސެސްމަންޓް ރިޕޯޓް ހަދައި 2024 އޮކްޓޫބަރު 20 ވަނަ ދުވަހުގެ ކުރިން މި ކޯޓަށް ފޮނުވުމަށް، މަސްތުވާތަކެއްޗާބެހޭ ޤާނޫނު ގެ 63 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ނޭޝަނަލް ޑްރަގް އޭޖެންސީގެ މަރުކަޒަށް[1] އަމުރުކުރެވިފައެވެ.
2. ދައުލަތުގެ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން މައްސަލައިގެ ދައުވާ ފޮނުވައި ލިޔެކިޔުންތައް ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމާ ގުޅިގެން، ކޯޓުން އެދިއުންތައް ދައުވާލިބޭ ފަރާތައް ހަވާލުކުރި ކަމާއި، މި މައްސަލައިގައި ޤާނޫނީ ވަކީލެއްގެ އެހީތެރިކަން ލިބިގަތުމުގެ ހައްޤުއޮތް ކަމާއި، ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާ ބޭއްވޭ ދުވަހާއި ހަމައަށް ޤާނޫނީ ވަކީލަކު ހޯއްދަން ނުކުރެވިއްޖެނަމަ، ވަކީލަކާ ނުލައި އަޑުއެހުން ކުރިއަށްގެންދެވޭނެ ކަން އިޢުތިރާފްވެ ނުކުތުމަށް ދައުވާލިބޭ މީހާ ބޭނުންވެފައެވެ.
3. ނޭޝަނަލް ޑްރަގް އޭޖެންސީގެ ފަރާތުން އަބްދުލް މިއުވާން ދުރައްމަދުގެ އިންޑިކޭޓިވް އެސެސްމަންޓް ރިޕޯޓް ތައްޔާރުކޮށް، 2024 އޮކްޓޫބަރު 21 ވަނަ ދުވަހު މި ކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައެވެ.

- **ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާ: (ފުރަތަމަ ޖަލްސާ)**

1. ދައުލަތުގެ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ރ.ދުވާފަރު، ސަމަންދިލާ އަބްދުލް މިއުވާން ދުރައްމަދުގެ މައްޗަށް ދައުވާ ޝަރީޢަތަށް ހުށަހެޅުމުން ބުނެފައިވަނީ، މިނާ، 02ޖުލައި 2024 ދުވަހުގެ 20:20 އެހައިކަންހާއިރު، މިނާ އިތުރު މީހަކާ ގުޅިގެން މަސްތުވާތަކެތި ވިޔަފާރިކުރާކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވުނު މައްސަލާގައި، މިނާ ދިރިއުޅޭ ރ.ދުވާފަރު، ސަމަންދިލާ ގޭގެތެރެއިން ހުއްޓުވައި މިނާ ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެންގޮސް، މައްސަލައިގެ ތަޙުޤީޤުގައި ފުލުހުން މިނާގެ ސުވާލުކުރުމުން، މިނާއަކީ މަސްތުވާތަކެތި ބޭނުންކުރާ މީހެއް ކަމަށާއި، މަސްތުވުމަށް ބޭނުންކުރަނީ ކަނަބިސް ކަމަށް ބުނެ، ކަނަބިސް ބޭނުންކުރާ ކަމަށް އިޢުތިރާފު ވެފައިވާތީ، މަސްތުވާތަކެއްޗާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 115 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ހަވާލާދީ އެ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން[2] ކަނަބިސް

---

[1] މިކޯޓުގެ ނަންބަރު 435-D1-A/2024/416 އިންޑިކޭޓިވް އެސެސްމަންޓް ހެދުމަށް ކުރެވުނު އަމުރު.
[2] ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2011

ބަންދުކުރުމުގެ ކުރިން ދަޢުވާ ހުށަހަޅާ ކަމަށެވެ.[3] އަދި މަސްތުވާތަކެތީގެ ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ބަޔާންކުރާ ފަދަ ކަށަވަރުގެ ދަޢުވާއެއް މިހާތަނަށް މިކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައިނުވާ ކަމަށް ޝަރީޢަތުގައި ބުނެފައިވެއެވެ.

2. ދައުލަތުގެ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން އަބްދުﷲ މުޙައްމަދު މުޙައްމަދުގެ މައްސަލަ ކުރީ ދައުލާގެ ޖާބުގައި، ދައުލާ ސާފުކޮށްދިނުމަށް ކަމަށާއި، ދައުލާއަކީ ތުހުމަތު ދައުލާއެއް ކަމަށާއި، ދައުލާގައިވާ ފަރާތުން މަސްތުވާތަކެތި ކުންފުނި ބޭނުން ކުރި ކަމަށާއި، އަދި ޑްރަގް ކޯޓުން ކަނޑައަޅާ ފަރާތުގެ ޕްރޮގްރާމުގައި ބައިވެރިވެ، އެ ޕްރޮގްރާމް ފުރިހަމަ ކުރުން ބޭނުންވާ ކަމަށް ބުނެ، ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި މިނާ އިއުތިރާފް ވެފައިވެއެވެ.[4] މި މައްސަލަވާއި ގުޅުން ހުރިފައިވާ ނޭޝަނަލް ޑްރަގް އެޖެންސީގެ ރިޕޯޓުގެ ކޮޕީއެއް ލިބިފައިވާ ކަމަށާއި، މިމައްސަލަ ކުރިއަށް ގެންދަން ބޭނުންވާ ވަކިވަކި ނުވަތަ އަމިއްލަވަން ކަމަށާއި، އަދި މަސްތުވާތަކެތީގެ ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ފަދަ ކަށަވަރުގެ ދަޢުވާއެއް މިހާތަނަށް މިކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައިނުވާ ކަމަށް ޝަރީޢަތުގައި ބުނެފައިވެއެވެ.

3. ނޭޝަނަލް ޑްރަގް އެޖެންސީގެ ފަރާތުން 2024 އޮކްޓޫބަރު 21 ވަނަ ދުވަހު،[5] މިކޯޓަށް ފޮނުވާފައިވާ އަބްދުﷲ މުޙައްމަދު މުޙައްމަދުގެ އިންޓޭކް އެސެސްމަންޓް ރިޕޯޓަށް ބަލާއިރުން، މިނާއަކީ އުމުރުން 18 އަހަރުން ފެށިގެން މަސްތުވާތަކެތި ބޭނުންކުރުން އަންނަ މީހެއްކަމަށާއި، އަދި މިނާގެ ކުޑަކުދިންތަކެތި މަސްތުވާތަކެތީގެ[6] 07 ބާވަތަކަށް ބަސްޓެކުރުވުމެއް، މިނާގެ ކުޑަކުދިންތަކެތި މަސްތުވާތަކެތީގެ އެއްވެސް ބާވަތަކަށް ފައިސާނުވާކަން އެނގެން އޮވެއެވެ.

4. އަދި، ޑްރަގް ޓްރީޓްމަންޓް އެސެސްމަންޓްން އެނގޭގޮތުގައި، އަބްދުﷲ މުޙައްމަދު މުޙައްމަދު މަސްތުވާތަކެތި ބޭނުން ކުރުމަކީ ދުވަހަކު ފަހަރެއް މިގޮތަށް، މިނާއަކީ ނަފްސާނީ ގޮތުން، ޖިސްމާނީ ގޮތުން އެ ރިޕޯޓުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ފަރާތުގެ ޕްރޮގްރާމުގައި އަމަލީ ގޮތުން ބައިވެރިވެ، އެ ޕްރޮގްރާމް ފުރިހަމަކުރުމަށް ފަދަ ހާލަތެއްގައި ހުރި މީހެއް ކަމާއި، އަބްދުﷲ މުޙައްމަދު މުޙައްމަދު ބައިވެރިކުރުމަށް އެންމެ އެކަށީގެންވާ ފަރާތުގެ ޕްރޮގްރާމަކީ، ކޮމިއުނިޓީ ރެސިޑެންޝަލް ޓްރީޓްމަންޓް 04 (ހަތަރެއް) މަސްދުވަހުގެ ފަރާތުގެ ޕްރޮގްރާމުކަން[7] އެނގެން އޮވެއެވެ.

5. މިމަޖިލީހުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދެ ފަރާތުން ދެއްކި ވާހަކަތަކާއި ހުށަހަޅާފައިވާ ލިޔެކިޔުންތަކަށް ބަލާއިރު، މި މައްސަލާގެ ހުކުމް އަބްދުﷲ މުޙައްމަދު މުޙައްމަދުގެ މައްސަލަ ފުރަތަމަ ޑްރަގް ކޯޓަށް، އެ ޑްރަގް ކޯޓުން ޕާސްކުރެވިފައިނުވާ ހުކުމެއްކަމާއި، މިނާއަކީ ފަރާތުގެ ޕްރޮގްރާމުގައި ޝަރުޢީ ފުރުސަތަށް މުހައްދާތީ ރިހެބިލިޓޭޝަން އަމުރުގެ ދަށުން ފަރާތުގެ ޕްރޮގްރާމުގައި ބައިވެރިކުރުމަށް ހުކުމެއް ނެރެދާނެ، ފަރާތުގެ ޕްރޮގްރާމް ފުރިހަމަކުރުމަށް ފިޔަވައި، ކޯޓުންކުރާ ފަރުގެ ޑްރަގް ކޯޓުގެ ޑޮކެޓުކުރުމަށް މިނާ މަޖިލިސްކުރުމަށް ފުރުސަތު އެންމެން ކަމާއި، އަދި ޕްރޮގްރާމުގައި ބައިވެރިވުން ނުހުރަހަ، މަސްތުވާތަކެތީގެ ޤާނޫނުގެ 79 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ފިޔަވަޅެއް އެޅުން ނުވަތަ 81 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ފަރާތުގެ ޕްރޮގްރާމް ހުއްޓުވުން ނިންމުމަށް ފިޔަވައި، ޤާނޫނުގެ 83 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މިނާގެ މައްސަލަ ނުބުނެ ރިހެބިލިޓޭޝަން އަމުރު ނިމުމަކަށް ގެނެސް، ފުރަތަމަ ޑްރަގް ކޯޓު ހުކުމް ފުރުމަށް ކޯޓުން އަމުރުކުރާނެކަން އެނގެން އޮވެއެވެ.

[3] ދައުލަތުގެ ވަކީލު 2024 އޮކްޓޫބަރު 27 ވަނަ ދުވަހު ޑްރަގް ކޯޓަށް ދިން ބަޔާން.
[4] ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތް 2024 އޮކްޓޫބަރު 27 ވަނަ ދުވަހު ޑްރަގް ކޯޓަށް ދިން ބަޔާން.
[5] ނޭޝަނަލް ޑްރަގް އެޖެންސީގެ ނަންބަރު: NDA/IA/2024/568 ރިޕޯޓް
[7] ނޭޝަނަލް ޑްރަގް އެޖެންސީގެ ނަންބަރު: NDA/IA/2024/568 ރިޕޯޓް

ފުރަތަމަ ހުކުމް:

ދެން ވީމާ، ދައުލަތުގެ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ރ. ދުވާފަރު / ސަމަންވިލާ، އަބްދުﷲ ޢިމްރާން މުޙައްމަދުގެ މައްޗަށް ކޮށްފައިވާ ކެނަބިސް ބޭނުންކުރުމުގެ ކުށުގެ ދައުވާގައިވާ ފަދައިން މަސްތުވުމަށް ކެނަބިސް ބޭނުންކުރި ކަމަށް ބުން، ދައުވާގައިވާ ކުށް އަބްދުﷲ ޢިމްރާން މުޙައްމަދު ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި އިޢުތިރާފު ވެފައިވާތީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2011 (މަސްތުވާތަކެތީގެ ޤާނޫނު) ގެ 115 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކެނަބިސް ބޭނުންކުރުމުގެ ކުށުން އަބްދުﷲ ޢިމްރާން މުޙައްމަދު ކުށްވެރިވެއްޖެ ކަމަށް ކަނޑައަޅައި، މި ކުށުގެ އުޤޫބާތުގެ ގޮތުން، އެ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން އަބްދުﷲ ޢިމްރާން މުޙައްމަދު 03 (ތިނެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ޖަލަށް ލުމަށް ހުކުމްކޮށް، މި ޤަޟިއްޔާގައި މީހާގެ މައްޗަށް ނެރުނު ރިހެބިލިޓޭޝަން އަމުރު ނިމުމަކަށް އަންނަންދެން ނުވަތަ ޑްރަގް ކޯޓުން އެހެން ގޮތަކަށް ކަނޑައަޅަންދެން މި ހުކުމް ތަންފީޛުނުކޮށް ހިފެހެއްޓުމަށް، އެ ޤާނޫނުގެ 67 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އަމުރު ކޮށްފީމެވެ.

24 ރަބީޢުލްއާޚިރު 1446

27 އޮކްޓޫބަރު 2024

މުޙައްމަދު ސަމީރު

ޤާޟީ